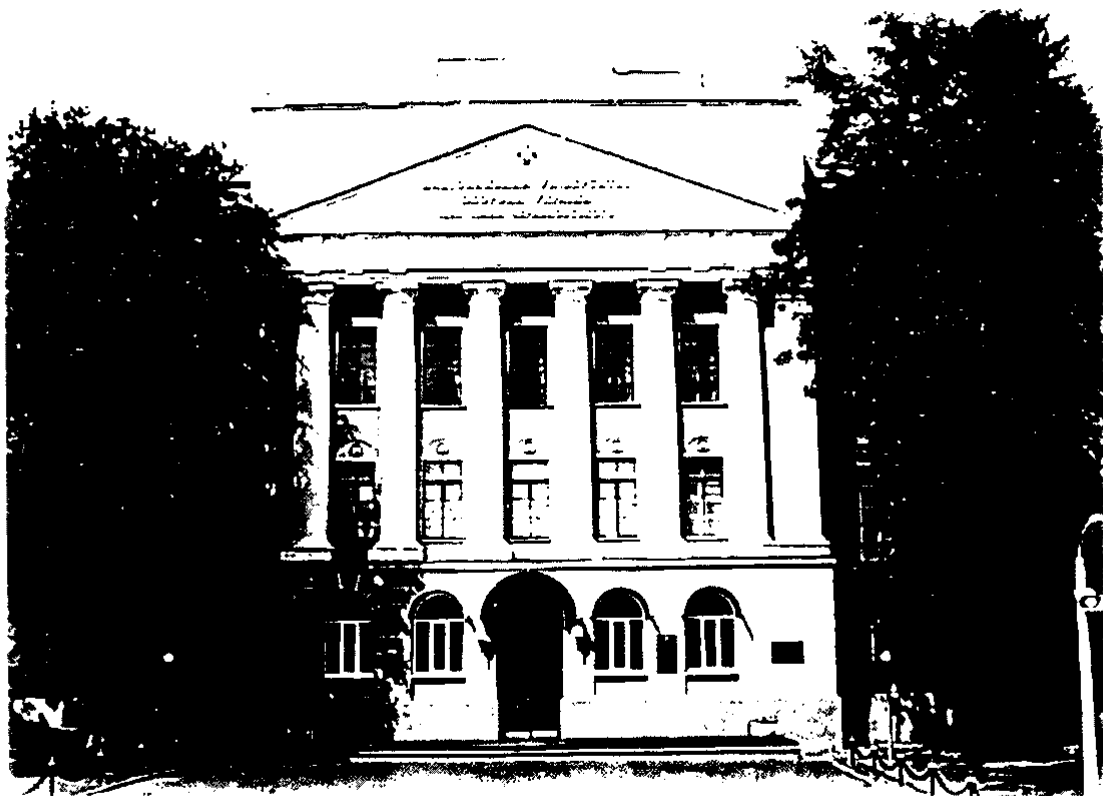

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського
Гуманітарний інститут
Кафедра суспільних наук
Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України

ФІЛОСОФСЬКО-СОЦІОЛОГІЧНІ ТА
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ПІДГОТОВКИ ОСОБИСТОСТІ
ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ
Матеріали науково-практичної
конференції

07 червня 2018 року
м. Київ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Головне управління морально-психологічного
забезпечення Збройних Сил України
Національний університет оборони України
імені Івана Черняхівського
Національна академія педагогічних наук України
Інститут психології імені Г.С. Костюка

ФІЛОСОФСЬКО-СОЦІОЛОГІЧНІ
ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ
ОСОБИСТОСТІ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

Матеріали науково-практичної конференції
07 червня 2018 року

Філософсько-соціологічні та психолого-педагогічні проблеми підготовки особистості до виконання завдань в особливих умовах (Київ, 7 червня 2018 р.) / Міністерство оборони України, Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. К. : НУОУ, 2018. – 277 с.

До збірника увійшли тези доповідей, що містять теоретичні та практичні результати наукових досліджень і розробок учасників науково-практичної конференції, присвячені проблемам підготовки особистості до виконання завдань в особливих умовах психологічної допомоги, соціальної та медико-психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції.

Редакційна колегія:

Осьодло Василь Ілліч

начальник гуманітарного інституту НУОУ імені Івана Черняхівського, доктор психологічних наук, професор, полковник, (голова редакційної колегії).

Хміляр Олег Федорович

начальник кафедри суспільних наук НУОУ імені Івана Черняхівського, доктор психологічних наук, доцент, полковник (заступник голови редакційної колегії).

Ковальчук Олександр Петрович

заступник начальника кафедри суспільних наук НУОУ імені Івана Черняхівського, кандидат психологічних наук, полковник.

Богайчук Вадим Жоржевич

доцент кафедри суспільних наук НУОУ імені Івана Черняхівського, кандидат політичних наук, доцент (відповідальний редактор і упорядник).

Москальов Ігорь Олександрович

ад'юнкт кафедри суспільних наук НУОУ імені Івана Черняхівського

ЗМІСТ

<i>Вітальне слово кандидата технічних наук, начальника Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, генерал-лейтенанта Сиротенко А. М.</i>	9
<i>Агасв Н. А.</i> Проблеми психологічного забезпечення у Збройних Силах України та шляхи їх вирішення.....	11
<i>Алещенко В. І.</i> Побудова моделі психологічної реабілітації учасників АТО..	13
<i>Андрущенко Т. В.</i> Формування духовних цінностей військовослужбовців Збройних Сил України на сучасному етапі.....	16
<i>Арістархова М. С.</i> Діагностика сформованості іншомовної комунікативної компетентності викладачів ВВНЗ.....	19
<i>Базарний С. В.</i> Особливості організації взаємодії в інтересах морально-психологічного забезпечення виконання окремою механізованою бригадою завдань у стабілізаційній операції оперативного-тактичного угруповання військ...	21
<i>Балушак Л. А.</i> Особливості негативного інформаційного впливу Росії на країни Євросоюзу та їх досвід протидії.....	25
<i>Барко В. І., Остапович В. П., Барко В. В.</i> Напрями забезпечення психологічного здоров'я поліцейських Національної поліції України.....	27
<i>Березовська Л. І.</i> Психічні стани військовослужбовців, що переживають наслідки військових дій.....	30
<i>Блінов О. А.</i> Особливості прояву бойового стресу в поранених комбатантів та шляхи корекції його наслідків.....	33
<i>Богайчук В. Ж.</i> Досвід іноземних держав по захисту прав військовослужбовців.....	37
<i>Болтівець С. І.</i> Національна мережа збереження психічного здоров'я і психологічної реабілітації учасників бойових дій.....	39
<i>Будагьянц Л. М.,</i> Стратегічні комунікації як складова постсучасної демократії.....	43
<i>Буцька Л. В., Абдуласв Ф. Р.</i> Фізіологічні механізми взаємозв'язку бойового стресу із розвитком больових синдромів у комбатантів.....	45
<i>Буцька Л. В.</i> Аналіз причин виникнення больових синдромів, не пов'язаних із пораненнями у учасників антитерористичної операції (УАО).....	48
<i>Варивончик Д. В., Мальцев О. В., Кальниць В. В., Пишинов Г. Ю.</i> Система психофізіологічної реабілітації військовослужбовців – ключова ланка у збереженні психічного здоров'я учасників антитерористичної операції.....	52
<i>Віттоняк В. Ф.</i> Психологічні аспекти розвитку лідерства за стандартами НАТО	56
<i>Вітченко А. О., Вітченко А. Ю.</i> Місце і роль ланцюгового кейсу у системі інтерактивного навчання ВВНЗ.....	58
<i>Волосян В. І.</i> Сучасні підходи до розвитку культури педагогічного спілкування викладача ВВНЗ.....	61
<i>Доброноженко Ю. В.</i> Особливості та перспективи підвищення ефективності функціонування системи військово-патріотичного виховання у Збройних Силах України.....	63

<i>Драчишин А. А.</i> Деякі аспекти морально-психологічного забезпечення військ (сил) в умовах “гібридної війни”.....	65
<i>Дубей І. М.</i> Особливості та перспективи удосконалення психологічної підготовки льотного складу авіаційних частин Пс Зс України до виконання завдань за призначенням з урахуванням досвіду АТО.....	67
<i>Дубова І. О., Кирієнко Л. А.</i> Види психологічної допомоги, що надається учасникам антитерористичної операції.....	70
<i>Дубровинський Г. Р.</i> Особистість в умовах відродження Донбасу.....	74
<i>Думбрава О. П.</i> Роль психічної ригідності в виникненні та протіканні нервово психічних розладів.....	75
<i>Дьячок С. М.</i> Психологічні аспекти снайперської роботи.....	77
<i>Єргідзей К. В.</i> Професіограма викладача вищої військової школи.....	80
<i>Жиляк Н. В.</i> Врахування ідеї рефлєкторного кільця щодо пояснення поведінки суб’єкта та збереження його психічного здоров’я.....	83
<i>Замотаєва Н. В.</i> Психолого-педагогічні умови організації інтерактивного навчання у вищій військовій школі.....	85
<i>Зубовський Д. С.</i> Особистісне зростання учасників АТО у посттравматичний період.....	87
<i>Іванова Н. Г.</i> Психологічна характеристика посттравматичних стресових розладів військовослужбовців, які перебували під впливом психотравмуючих чинників.....	92
<i>Іванова О. В., Гребенюк М. О.</i> Про використання новітніх засобів психологічного супроводження службово-бойової діяльності військовослужбовців НГУ.....	96
<i>Каменюк Ю. В.</i> Патріотизм як психологічний ресурс особистості в умовах інформаційної агресії.....	98
<i>Кіричевська Е. В.</i> Психологія снайперської діяльності.....	101
<i>Кіщук Л. А.</i> Умова ефективності професійної діяльності - збереження психологічного здоров’я.....	103
<i>Ковальчук О. П.</i> Психофізіологічні індикатори станів особистісної готовності льотного складу до виконання завдань в особливих умовах.....	106
<i>Корольчук В. М., Корольчук М. С.</i> Інтегральна оцінка чинників професійного стресу у військовослужбовців.....	108
<i>Костів С. Ф.</i> Критерії, показники і рівні оцінювання розвитку психофізичної витривалості офіцерів військового управління.....	110
<i>Красницька О. В.</i> Стратегії та моделі профілактики суїцидальної поведінки військовослужбовців.....	112
<i>Кривець Л. В.</i> Філософсько-аксіологічні засади формування ментальності військовослужбовців Збройних Сил України у системі вищої військової освіти..	115
<i>Криничанський Р. С.</i> Сучасна система комунікацій як рушійна сила процесу подальшого реформування Збройних Сил України.....	119
<i>Кузіна В. Д.</i> Розвиток конструктивного нерфекціонізму та професійної ідентичності особистості офіцера засобами професійно-психологічного тренінгу.....	121

Кузнєцов С. А. Педагогічні конфлікти між викладачем та курсантом (слухачем) у ВВІЗ.....	123
Лазоренко Б. П. Засвоєння негативних станів як технологія забезпечення морально-психологічної готовності особистості до виконання завдань в особливих умовах.....	126
Makarov A. Stress simulation as a method of studying in military psychology.....	128
Максименко С. Д. Психологічна підготовка особистості військовослужбовця.....	130
Манзяк М. О., Андрієнко А. М., Канчуга М. К. Стан та перспективи використання технологій дистанційного навчання у Збройних Силах України....	133
Мар'яненко Л. В. Міжособистісна взаємодія хворого і православного психолога-психотерапевта.....	137
Мельник О. А. Проблеми вибору і прийняття рішення: історико-психологічний дискурс.....	141
Миронець С. М. Актуальні проблеми формування психологічної готовності до діяльності у складі міжнародних гуманітарних місій.....	144
Мозговий В. І. Застосування експрес-анкети при професійно-психологічному відборі молодого поповнення.....	148
Мойсєєнко Т. В. Особливості психологічної підготовки особового складу до здійснення пересування окремої механізованої бригади в бойових умовах.....	151
Мороз Р. А. Супервізія як засіб професійної підтримки та підвищення професійної кваліфікації військового психолога.....	152
Москальов І. О. Закономірності прояву практичного мислення офіцерів-артилеристів у ході виконання вогневих завдань.....	154
Московчук Д. Ю. Гідність – складова формування офіцера лідера.....	157
Невмержицький В. М. Попередження суїцидів у перебігу військово-професійної діяльності.....	162
Недвиги О. В., Хачатурян Ю. О. Особливості прояву довіри у ланці взаємин “командир – підлеглі” в особливих умовах діяльності.....	166
Овсяннікова Я. О., Похілько Д. С. Використання соціально-психологічного тренінгу в межах психологічної підготовки фахівців ризиконебезпечних професій.....	170
Олексієнко С. Б. Соціально-психологічна характеристика образу ворога як феномену соціальної дійсності.....	173
Осьодло В. І., Зубовський Д. С. Перевірка факторної структури україномовної методики “опитувальник посттравматичного зростання”.....	177
Пашинський В. Й. Права і свободи військовослужбовців як фактор забезпечення оборони держави.....	182
Поздишев С. О., Мозальов В. Є. Психологічна підготовка військовослужбовців до дій в бойових умовах.....	183
Поливанюк В. В., Остапчук В. В. Психологічна підготовка військовослужбовців Збройних Сил України до виконання бойових завдань в екстремальних умовах як елемент превентивної реабілітації.....	186

<i>Приходько І. І.</i> Бойовий стрес у військовослужбовців: профілактика, діагностика, допомога.....	189
<i>Птуха І. С.</i> Особливості професійного-психологічного відбору персоналу в міжнародні організації.....	193
<i>Пучков О. О., Уваркіна О. В.</i> Впровадження педагогічних технологій як умова підготовки сучасних військових фахівців для національної системи кібербезпеки.....	194
<i>П'янківська Л. В.</i> Психологічні техніки розвитку стресостійкості військовослужбовців.....	197
<i>Рибчук О. О.</i> Методичні аспекти впровадження педагогічної моделі розвитку фахової компетентності викладачів спеціальних дисциплін ВВНЗ...	199
<i>Рижак О. М.</i> Прийоми і засоби моделювання психологічних факторів бойової обстановки.....	203
<i>Рингач Н. О.</i> Вплив на здоров'я соціально-економічної кризи та воєнних дій: роль стресу.....	204
<i>Рингач Н. О., Котенко Т. М.</i> Заходи з забезпечення оздоровлення та відпочинку учасників антитерористичної операції та членів їх сімей в системі соціального захисту України.....	207
<i>Рогов П. Д.</i> До питань забезпечення та управління системою протидії негативному інформаційно-психологічному впливу у воєнній сфері.....	211
<i>Романишин А. М., Неурова А. Б.</i> Структурна модель надання психологічної допомоги учасникам бойових дій.....	213
<i>Сичевський А. С.</i> Психологічний захист населення як складова державної політики у сфері цивільного захисту.....	216
<i>Степовий А. А.</i> Психічне здоров'я особистості військовослужбовця.....	219
<i>Титаренко Т. М.</i> Як подолати наслідки травматизації: контури соціально-психологічної реабілітації.....	221
<i>Фалько С. А.</i> Модернізація сектора оборони України: проблеми діяльності військових навчально-тренувальних місій НАТО у 2014-2018 рр.....	224
<i>Федоненко А. С.</i> Психологія професійної придатності особистості.....	227
<i>Філіпов В. К.</i> Процеси глобалізації і сучасна освіта.....	230
<i>Фомич М. В.</i> Аналіз сутнісних характеристик психічного здоров'я особистості.....	232
<i>Хайрулін О.</i> Ігрове моделювання як засіб підготовки сучасного офіцера.....	236
<i>Хміляр О. Ф.</i> Психологія регуляції поведінки військовослужбовця в різних зонах бойового стресу.....	242
<i>Tsibaniuk T., Kraiova O.</i> Lacks and Problems Encountered in a Military English Course.....	244
<i>Черевичний С. В.</i> Амбівалентність як вид психологічного конфлікту та неспроможність прийняття рішення командиром.....	246
<i>Чорна І. В.</i> Нові соціальні медіа та соціальні мережі в інформаційних війнах сучасності.....	248

Чорний В. С. Сучасне російсько-українське протистояння: морально-психологічний вимір.....	252
Шаповал А. С. Актуальні питання формування позитивного іміджу Збройних Сил України.....	256
Шевченко М. М. Релевантні знання про війну як системна основа формування воєнно-політичної свідомості.....	259
Шостак Р. Г. Актуальні питання удосконалення інформаційно-пропагандистського забезпечення дій військових частин військ протиповітряної оборони сухопутних військ Збройних Сил України з урахуванням досвіду АТО.....	262
Юрова Т. М. Проблеми суїцидального стагу учасників бойових дій і шляхи її вирішення в реабілітаційний період.....	265
Яблонська Т. М. Психологічна допомога сім'ї як складова реабілітації військовослужбовців, які повернулися із зони АТО.....	268
Ягунов В. В. Педагогічне проектування як провідний вид діяльності військових педагогів.....	272

ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНІКИ РОЗВИТКУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Стресостійкість військовослужбовця є важливим чинником його психологічного здоров'я. В даний час стреси провокують як особисті проблеми, так і соціально-економічне становище в державі, військові дії на Сході країни, реформування силових структур, зниження рівня життя суспільства, зміна звичних соціальних стереотипів. Разом з цим, виконання завдань в особливих умовах, як правило, супроводжується підвищеним стресогенним впливом на психіку військовослужбовців.

Стрес – природна захисна реакція організму на зміну існуючих звичних умов, задля збереження рівноваги внутрішнього середовища (гомеостазу) в межах, придатних для виживання. Він виникає у людини під дією зовнішніх чинників, на які організм відповідає різними захисними реакціями. Стрес має мобілізуючий вплив на особистість і сприяє кращому її пристосуванню до умов, що змінюються, але при тривалій і сильній дії – сприяє перевантаженню адаптаційних можливостей організму і призводить до психологічних і фізіологічних змін.

Інтенсивність переживання військовослужбовцями стресу залежить від взаємодії основних чинників: сили і тривалості впливу на його психіку бойових стресорів та особливостей реакції на їх вплив. Реагування на стреси у людей бувають різні: одні – в результаті стресу стають більш активними, що проявляється у розборі, узагальненні і систематизації ними обставин, які склалися, виділенні ключових аспектів для застосування своїх зусиль; інші – реагують інертно при виробленні нових навичок або при перенавчанні.

Управляти стресом військовослужбовцям потрібно вчитися: у природи, у предків - використовуючи багату спадщину попередніх поколінь; застосовуючи різні методи напрацьовані психологічною наукою і практикою. Психологічні методи є досить ефективні при самостійному їх використанні або в деякому поєднанні залежно від індивідуально-типологічних особливостей людини: пристосовницький (Н. Хаан); проблемно-орієнтований, емоційно-орієнтований, оціночно-орієнтований (Р. Лазарус і С. Фолкман); активно-пізнавальний, активно-поведінковий, ухилення (А. Біллінгз); соціальне подолання; ресурсний (В. Бодров, С. Хобфолл); превентивне подолання тощо.

Для управління стресом та зменшення рівня травмуючого впливу на військовослужбовця ефективними і дієвими є різноманітні психологічні техніки та прийоми. Одним із таких є простий прийом дисоціації, після засвоєння якого, можна легко уникати неприємних переживань, роздумів, спогадів, а з часом - навіть перестати відчувати біль при різних медичних маніпуляціях [3]. Для цього потрібно уявно відмежувати себе та ситуацію, що склалася, тобто побачити себе, оточуючих і обставини очима спостерігача, як у кінотеатрі. Ця техніка є дієвою у разі, коли військовослужбовця періодично турбує неприсмний спогад або раніше пережита стресова ситуація. Техніка дисоціації складається з таких простих кроків:

1. Створіть умови, коли протягом 10-15 хвилин ніхто Вас не потурбує.
2. Уявіть яскраво цю ситуацію, у вигляді картини як на екрані кінотеатру.
3. Знайдіть у просторі, де відбувалася складна ситуація, місце, звідки зручно було б дивитися очима спостерігача, і поглядом перейдіть туди (потім назад і гляньте на все зі сторони, в тому числі і на себе);

4. Картину, на якій бачите себе як спостерігач – зафіксуйте в пам'яті.

5. Уявляйте ці створені картини почергово: початкову картину, з якої Ви починали роботу, і з новостворену. Концентруйте погляд то на одній картині, то на іншій, поступово пришвидшуюючи перегляд (витратьте на це стільки часу, скільки необхідно для доведення погляду до ситуації миттєвості).

6. Відкрийте очі, посидіть з відкритими очима від 3 до 5 секунд, закрийте знову очі, розслабте тіло і ще побудьте в спокійному, розслабленому стані 1-2 хвилини. Зробіть глибокий вдих і відкрийте очі. Перевірте, як змінився Ваш стан, при пригадуванні складної ситуації.

Регулярне опрацювання «складних» переживань, дозволяє виробити «звичку» мимовільно управляти стресом, практично без участі свідомості та звільнитися від негативних емоцій. В результаті виконання техніки залишається тільки досвід, без будь-якої емоційної оцінки, що є досить корисним для людини і військовослужбовця зокрема.

Так само легко можна навчитися управляти стресом за допомогою м'язів. У людини все гармонійно взаємопов'язане: і тіло, і думки. Коли у неї наявні неприємності, то тіло напружене. Якщо людина відпочиває, то тіло розслаблене, і нервові напруження зменшуються. Тіло, як холистична структура відображає пережиті емоції, що найчастіше виникають спонтанно. Потім, звичайно, людина усвідомлює, аналізує, пояснює ситуацію, але передують емоції, що проявляються напруженістю м'язів. Мозок людини не завжди вчасно дає їм команду «відбій» і саме тоді з'являються «м'язові зажими»: хронічна м'язова напруга, локалізована в певних зонах (поясах Райха). У таких обставинах дієюю є проста техніка «ліхтар» [3]:

1. Знайдіть спокійне і зручне місце, де можна попрацювати протягом 10-15 хвилин.

2. Уявіть, що Ви включили всередині свого тіла «ліхтар», який висвічує напружені м'язи тіла.

3. Цим «ліхтариком» огляньте своє тіло зсередини, від голови до ніг і знайдіть напружені м'язи.

4. Сконцентруйте свою увагу на цих «м'язових зажимах» і поспостерігайте, що відбувається.

Якщо Ви відчуваєте, що напруга м'язів слабшає, «м'язові зажими» зменшуються, з'являється полегшення, то виконайте цю техніку ще кілька разів для усунення «залишку» напруження і для профілактики втоми. Якщо цього замало, то поприсідайте (25-30 разів). Цей простий і давно відомий метод активно застосовував академік М. Амосов.

Техніка «ліхтар» є ефективною і при безсонні, якщо до неї додати дихальні техніки. При регулярному її виконанні організм самостійно, практично мимовільно, стане усувати надлишки напруження.

Стрес заважає військовослужбовцю об'єктивно оцінювати себе і оточуючих, порушує сприйняття реальності, забирає багато сил, енергії, тому необхідно навчатися правильно і адекватно переживати складні, кризові ситуації, знаходити оптимальні шляхи їх вирішення, а не боротися зі стресом, так як уникнути в житті його реально не можливо.

Література: 1. Актуальні проблеми психологічної допомоги, соціальної та медико-психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції: матеріали міжвідомчої науково-практичної конференції (Київ, 26.05.2015 р.) / Міністерство оборони України, Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. – К. : НУОУ,

2016. – 400 с. 2. Коноваленко М. Ю. Использование техник развития стрессоустойчивости в системе противодействия современным угрозам безопасности личности / М. Ю. Коноваленко. – Стрессоустойчивость в системе противодействия современным угрозам безопасности личности, общества и государства : материалы семнадцатой международной научно-практической конференции - М.: Академия управления МВД России, 2015. - С.63-68. 3. Потапенко А. В. Управление стрессом – ключ к эффективности / А. В. Потапенко. – Режим доступа: <http://iarl.ru.com/blog/lie-verification/upravlenie-stressom-klyuch-k-effektivnosti/>

Рибчук О. О.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ВВНЗ

Розв'язання суперечності, що пов'язана з потребою забезпечення неперервного розвитку фахової компетентності (далі ФК) військових педагогів і відсутністю системного підходу до її розвитку значною мірою залежить від впровадження в освітній процес науково-обґрунтованої педагогічної моделі розвитку фахової компетентності викладачів спеціальних дисциплін вищих військових навчальних закладів (далі –ВВНЗ), яка б ґрунтувалася на врахуванні сучасних вітчизняних і світових тенденцій розвитку педагогічної освіти, цілепокладанні у розвитку їх ФК з урахуванням сучасних методологічних підходів.

Під ФК викладачів спеціальних дисциплін ВВНЗ розуміємо інтегральний показник їх підготовленості як військових педагогів, який проявляється у здатності та готовності здійснювати педагогічну діяльність на основі знань, умінь, навичок, цінностей, набутих у процесі військово-професійної підготовки та досвіду проходження служби, а також особистісного ставлення до педагогічної діяльності та постійного самовдосконалення в ній [1, с.193].

Таким чином, розглядаючи ФК як складне педагогічне явище, вважаємо за доцільне процес розвитку ФК організовувати на засадах системного підходу. Сприятиме цілеспрямованому, організованому процесу розвитку ФК педагогічна модель, яка враховуватиме всі складові освітнього процесу, їхню взаємодію та спрямованість на досягнення визначеної мети.

Для обґрунтування такої педагогічної моделі слід розглянути поняття «модель». Так, С. Гончаренко поняття «модель» у педагогіці тлумачить, як «еталон, стандарт, зразок, примірник чогось; схему для пояснення якогось явища або процесу.» [2, с.195].

Натомість у філософському словнику – «модель» тлумачиться як «речова, знакова або умовна (мисленнєва) система, що відтворює, імітує чи відображає принципи внутрішньої організації або функціонування, певні властивості, ознаки чи характеристики об'єкта дослідження (оригіналу), безпосереднє вивчення якого неможливе, ускладнене або недоцільне і може змінити цей об'єкт у пізнавальному процесі з метою отримання нових знань про нього.» [3, с.105].

Враховавши запропоновані підходи до визначення моделі прийшли до висновку, що за педагогічну модель слід вважати впорядковану структуру функціональних елементів, яка відображає важливі явища певного педагогічного процесу та зв'язки між ними. Відповідно, структура педагогічної моделі має відображати його найважливіші елементи: мету та завдання, організаційно-педагогічні умови, його зміст, форми та види організації освітньої діяльності, критерії та показники оцінювання результатів навчання.

Наукове видання

**ФІЛОСОФСЬКО-СОЦІОЛОГІЧНІ
ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ
ОСОБИСТОСТІ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

Матеріали науково-практичної конференції
07 червня 2018 року

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інші
даних несуть автори.

Комп'ютерна верстка: Богайчук В. Ж.

Підписано до друку 01.06.2018 р. Зам. № 421.
Формат 60x90 1/16. Папір офсетний. Друк -- цифровий.
Наклад 100 прим. Ум. друк. арк. 18,9.
Друк ЦП «КОМПРИНТ». Свідоцтво ДК №4131 від 04.08.2011 р.
м. Київ, вул. Предславинська, 28
528-05-42, 067-209-54-30
email: komprint@ukr.net